

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošilj prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrti 6,50 — h
mesec 2,20 — h

V upravnishvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrti 5 — h
mesec 1,70 — h

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 175.

V Ljubljani, v petek 2. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Istrski deželni zbor.

(Izvirni dopis iz Kopra.)

Dne 30. julija je bila v Kopru druga seja istrskega deželnega zbora — po starem vzorcu. Udeležili so se je vsi hrvaški in slovenski poslanci (9) in z deželnim glavarjem 14 Italijanov. Galeriji sta bili prilično polni. Iz za zloglasnih zatvorov ob strani je semtertje prikukala kaka sumljiva glava. Že to je kazalo, da se pripravljajo zopet »velike« reči in da so se motili naši zastopniki, ako so mislili, da se jim dovoli govoriti hrvaški ali slovenski, kakor so to nado izrekli v znani izjavi, s katero razlagajo svoj vstop v deželni zbor.

Najprej je predsednik prečital to izjavo — samo v ital. prevodu. Potem so izvolili 2 tajnika — seveda Italijana. Naši so glasovali o tej priliki za enega svojih in za enega poslanca iz večine, kakor so se pokazali tudi o volitvi v odseke koncilijantne nasproti Italijanom. Vse to jim ni pomagalo. Italijani so prodrli vsepovsod s svojimi kandidati, in v nadaljni volitvi so naši, uvidevši brezuspešnost boja, polagali prazne listke ali pa se vzdržali glasovanja. Tudi nujnost predloga o vinski klavzuli, ki so ga uložili naši, je večina odklonila.

Razne vloge in prošnje so odkazali dotičnim odsekom. Dolej je šlo vse gladko. O predlogu dežel. odbora glede resolucije o odpovedi povračanja že plačane užitnine na alkoholne tekočine, ki so po novem drž. zakonu z dne 4. junija 1901 podvržene davščini, je nastal prvi vihar. Dež. odbor je namreč predlagal, da se ta načrt zakona izroči pol. ekonomičnemu odseku, a posl. Rizzi, bodoči dež. glavar, je hotel, da se isti takoj reši v 2. in 3. branju ter je, naglašaje koristi dotičnega drž. zakona, zahteval nujnost predloga, kar je bilo z glasovi Italijanov sprejeto. Tu pa je vstal dr. Laginja, da pouči dež. glavarja in večino, da ne poznajo pravilnika, ker taka stvar zahteva tričetrtinsko večino. To blamažo je dež. glavar mirnega srca vtaknil v žep.

Prišel je drugi vihar. Tajnik je čital

predlog manjšine glede uravnave učiteljskih plač, ki zahteva, da se izdela nov načrt, ki se bo oziral na krajevne razmere, pa tudi na službena leta in ne bo delal razlike med učitelji in učiteljicami. Predsednik je vprašal predlagatelja prof. Spinčiča, če privoli, da se ta predlog izroči šolskemu odseku in če hoče opustiti nujnost.

Prof. Spinčič je odgovoril hrvaški, da pristane na to. Komaj je zinil, so začeli ital. poslanci vstajati, premikati stole, vpiti in beležiti galerijo (s sedeži) žvižgati, kričati, ropotati, kakor zbesnele barabe. Komandiral je vse, kakor vsakokrat o takih prilikah, zloglasni Bennati. Predsednik je opozarjal galerijo — a drugo, ki je bila popolnoma mirna — in ko se prof. Spinčiča še vedno ni moglo slišati, je dal izprazniti — nedolžno galerijo, dočim je pustil razgrajče na miru.

To dejstvo treba pibiti. Gospod Campitelli je sicer star mož in precej gluha, toda če je vsled organskih hib nezmožen, napraviti red, — pač ne sodi med isterske divjake.

Ker gospod Spinčič še vedno ni mogel govoriti, je ukazal deželni glavar, da se izprazni i »boljša« galerija. Toda od ukaza do izvršitve je pri teh ljudeh daleč. Nekaj jih je pač zapustilo dvorano, ostali so pčli in wpili ter žvižgali dalje, zlasti za zavesami.

V tem je profesor Spinčič končal. Predsednik ga je vprašal, če je umaknil svoj predlog, na kar mu je isti italijanski odgovoril, da ga ni umaknil, nego da ga je le končal. Lep dokaz, kako sposobnega predsednika imamo, ki niti ne razume, kaj se govori.

Duhovi so se malo pomirili in tajnik je prečital predlog manjšine glede določitve sedeža isterskega deželnega zbora, da naj namreč parlament reši stvar, oziraje se na prometna sredstva pokrajine. Predlog se je čital seveda zopet samo v prevodu, in dr. Laginja je moral opomniti, da bi se moral čitati izvirnik, zlasti ker je prevod slab in pokvarjen.

Na to je nastal iznova huronski krik. »Slavnoznanici« Bennati je klical, naj bi naši

pisali italijanski, naši so mu odgovarjali, galerija je razsajala, žvižgala, pela znano sramotilko »Nella patria di Rossetti«, italijanski poslanci so ropotali s stoli in naši so zapuščali mej klici »fora i scavi« (ven sužnji) dvorano. Zbornica je postala nesklepčna.

V petek bo prihodnja seja — po starem vzorcu, ako ne dobimo kakage prese-neženja.

Kdor se hoče poučiti o razmerah v Istri, ga vabimo, da pride k tej seji.

Konstatirati pa treba o tem sledeča dejstva: 1. da deželni glavar isterski ne pozna pravilnika; 2. da ni sposoben, da bi napravil mir in omogočil našim poslancem evobedo govora; 3. da so nahujskano faki-mažo vodili poslanci večine, pred vsem Bennati, in 4. da oficijelni korespondenčni birô se poroča o isterskih deželnozbornskih sejah tako, da bi si svet lahko napravil resnično sliko o tamošnjih razmerah, iz česar moramo sklepati, da tudi vlada uradnim potom ni obveščena o resnici, ki je in ostane, da zastopniki večine prebivalstva v isterskem deželnem zboru, po volivni geometriji potisnjeni v manjšino, v istem ne morejo delovati, ker tega — vlada noče!

Novi nemški carinski tarif.

II.

O novem nemškem carinskem tarifu je le ena sodba, da je namreč vsaka trgovinska pogodba nemogoča. To izražajo celo nemški listi. Tako piše »Nat. Ztg.«, da so novega tarifa veseli le agrarci in socijalni demokratje: agrarci, ker se zviša carina od vpe-ljane živine in žita, socijalni demokratje pa, ker dobe v roko novo agitacijsko sredstvo, s katerim morejo pridobiti nekaj novih volivnih okrajev. »Voss. Ztg.« pravi: »Položaj je tako resen, kakor še nikdar, odkar biva nova nemška država. Že sedaj propada gos-podarski razvoj, a pridruži se še dolga in kruta carinska vojska. To pa za nemško in-dustrijo pomeni katastrofo, ki bode na sto-tisoče delavcev pripravila ob kruh.« Sploh izražajo vsi neagrarski listi veliko nevoljo zaradi previsokih tarifov, ki bodo onemogo-

čili vsako trgovinsko pogodbo z Rusijo, Avstrijo in Ameriko. Tolažijo pa se z upanjem, da zvezni svet ne bode odobril tarifa. — Agrarska »Tageszeitung« pa še s tem tari-fom ni zadovoljna ter roti vse poljedelce, naj zahtevajo, da se tarifi od vnanjih polj-skih pridelkov še zvišajo.

Ako pa že agrarci v Nemčiji tako kričé, kaj naj porekó avstrijski živinorejci in ogerski žitni trgovci? Nemčija ima sicer pravico do-ločiti svoj avtonomni tarif, toda po tej poti je nemogoča vsaka trgovinska pogodba. Mnogi tarifi kar vrata zapro avstrijskemu blagu v Nemčijo, ker je vsaka konkurenca izključena. Avstrija je še vedno agrarna dr-žava. In če jej Nemčija zapira pot, potem mora Avstrija na drugi strani braniti svoje koristi, ako hoče poljedelstvo obvarovati po-polnega propada. Zadnjih šest let je Avstrija izvozila v Nemčijo mnogo živine. Tako n. pr. 1895. leta 47.860 volov v vrednosti 25.844.000 kron; leta 1900 pa že 67.685 vo-lov v vrednosti 37.227.000 kron. Po novem tarifu pa bi se od vsacega vola zvišala ca-rina za okroglih 50 mark. Isto velja glede krav, telic in masla. In če avstrijska indu-strija potrebuje carinskega varstva, vsaj v isti meri gotovo tudi poljedelstvo.

Zato pa posebno ogerski listi ostro pi-šejo proti Nemčiji. »Mag. Orszag« kar na-ravnost odpoveduje zvezo z Nemčijo. »Esti Ujsag« piše: »Nemčija, naš ožji zaveznik, hoče nam zadati smrtno rano. Zato morajo biti edini vsi Ogrji, da odvrnejo nevarnost.« »Pester Lloyd«: »Če stvari še tako mirno presojamo, istina je, da je na tej podlagi trgovinska pogodba z Nemčijo nemogoča. Nemčija hoče varovati svoje poljedelstvo, a na drugi strani nam noče dati odškodnine. Upamo pa, da zvezni svet zboljša tarif. Morda se je novi tarif le zato objavil, da bi nemška vlada slišala javno kritiko doma in v drugih državah ter potem tarif popravila po razmerah. Nemški državni kancelar go-tovo noče poostriiti domačih gospodarskih in političnih bojov in na zunaj pa še pričeti ca-rinske vojske. Ako se prične carinska vojska, gotovo se ohladi in razruši tudi politična

LISTEK.

Gričar in Tiček.

Spisal: — ar.

Vas Jelševica šteje pet hiš. Vsi posest-niki so premožni, da jim ni treba gledati, kje jim zastopi pot kak upnik. Tu za vodo stoji trdno mladi Pikec, ki je šele pred tremi leti začel gospodariti. Gori na robu je mož Gričar, tam doli pod njim bogati Mlinar in malo niže Žagar. Prav v sredi vasi ob cesti pa se kaže Tiček, nekdanj Mernik.

Zanimivo pa bi bilo morebiti, ako po-gledamo nekoliko v zgodovino skrite Jelše-vice. Za danes pa bodimo zadovoljni z do-godbo, katero pomni vsak Jelševic in ki je velikega pomena za razvoj poštenih in de-lavnih Jelševčanov. Zvedeti hočemo, kako je prišlo ime »Tiček« v vas in kako se je sedaj pametni Gričar odvadil pijančevanja.

Pred desetimi leti se je priženil iz Za-gorice k Merniku nekoliko gosposki človek. Ker ni bil dela navajen, misli, da mu bo gostilna dobro nesla ob veliki cesti. Kmalu po poroki naslika mu neki mazač nad vrata velikega ptiča, ki je v kljunu držal oblanice in smrekov vršič. Kaj naj pomeni ptič, ne ve novi gostilničar povedati. No gotovo naj

bi vabil goste. Pa vaščani so umeli to stvar boljše. Takoj drugi dan mu začno praviti »gostilničar Tiček«, in naj se Mernik še to-liko poteguje, nič ne pomaga. Gostilna »pri Tičku« ostane.

Novi gostilničar v Jelševici je bil res pravi tiček. Jezik je imel namazan z vsemi mazili, tako, da je gost moral ostati pri njem. Spočetka sicer ne gre dobro, zakaj Jelševčani niso navajeni pijače. Le kak voz-nik se oglasi pri njem. In nekoliko časa celo vse hvali njegovo pijačo, pa hvale je bilo kmalu konec, ko nekdo pove, da Tiček pijačo sam dela. Imel pa je razun vina še tudi žganje, katerega se je Gričar pri novem gostilničarju tako navadil, da ga je moralo biti vsak dan vsaj pol frakeljna, če ne več.

Tiček je imel Gričarja rad, vsaj je ve-del, da ni prazen. Pa gostilničar je imel ko-smato vest in ogoljufal je kratkovidnega kmeta, če je le mogel. Gričar se seveda ni ustavljal; plačal je, četudi malo nejevoljen, in drugi dan je zopet prišel.

Nekaj dobrega je pa imela vsejedno Tičkova zvijača. Gričar se je pijači odrekel in Tiček je moral vas zapustiti, le žal, da imena ni seboj odnesel. Kako se je pa to zgodilo?

Gričar že hodi dobrega pol leta zapijat k Tičku. Prav dobro se razumeta, le včasih

se Gričarju malo čudno zdi, ko zjutraj pre-števá denar in vidi, da je prejšnji dan čez goldinar zapravil. Nekako sumljivo vzdihuje, a ne reče le nič.

Bilo je v jeseni. Gričar je prišel nekam v denarne stiske, a pijača mora biti. Hodi torej prazen k Tičku in ta mu daje na upanje blizu do Božiča. V tem času pa proda Gričar jednega voliča za sto goldi-narjev. Tiček ga tedaj tirja za dolg.

»Koliko pa imam že?« vpraša Gričar.

»Vidiš, Janez, vsak dan nekaj, danes več, jutri malo manj. Osemdeset goldinarjev sem moral zate založiti. In večkrat si tudi kaj prigriznil! Zdaj se pobotajva, ko imaš in za naprej mi boš sproti plačeval. Tako, mislim, bode najbolje.«

»O, koliko pa vem, da nisem in nisem zapil! Še pol tako ne! O, ti preklicani goljuf!«

To rekši se Gričar obrne in jezen odide.

»Jaz ti ne morem pomagati, Gričar!« vpije Tiček za njim. »Kar je, je! Jaz imam vse zapisano, če nečesh z lepa, boš pa z grda. V mestu se zgovoriva!«

Tiček in Gričar sta bila torej skregana, in zadnji ne pride več v gostilno, a tudi za dolg se ne zmeni.

Preteče štirinajst dni in sodnijski sluga se oglasi pri Gričarju. Letá mora v petek v mesto, da se zgovori s Tičkom.

Hitro pride petek in oba se dobita pri sodnji. Gričar nima priče, Tiček pa ima vse tako čedno spisano, da mu niti vinarja ne morejo utrgati. V enem mesecu mora Janez Gričar plačati Tičku 80 glđ. in sod-nijske stroške.

Takoj po obsodbi odšteje Gričar denar in jezno se razideta. Janez se pa tudi za-kolne, seveda na tihem, — da se hoče ma-ščeovati, in prva njegova pot je k prijatelju Pikecu. Ves v ognju mu pripoveduje živo goljufijo. Pikec ga tolaži, a lepe besede ni-majo moči danes. Se-le ko začne skrivnostno razkrivati zloben načrt, se Gričarju lice ujasni. Pravi mu:

»Janez, potrpi! Do živega morava na vsak način priti temu tičku. Čakaj, to mu oskubeva perje. Jaz ti pomagam, da ga za-lotiva. Če si zadovoljen, pojdiva takoj jutri popoldan k Tičku. Delajva se pijana, in go-ljufija mora priti na dan. Zdaj se pa poto-laži in pojdi domov.«

»Je že prav! Jaz sem zadovoljen; samo za vodo morava iti, da naju nihče ne vidi. Pa smejeti se ne smeja!«

(Konec prih.)

zveza, in s tem bi Nemčija več zgubila, nego jej morejo povrniti pruski agrarci.

Nemški liberalci in socialni demokratje bodo gotovo z vso silo pobijali zvišani tarif in morda se jim pridruži tudi katoliški centrum. Ako pa Nemčija vzdrži svoje zahteve, potem je prva dolžnost avstr. in ogerške vlade, da uravnate avtonomni tarif za skupno državo. Avstrija in Ogerska morata biti pripravljeni na boj, v to pa je pred vsem potrebna pravična nagodba mej Avstrijo in Ogersko. Toda ogerski listi že danes namigavajo, da bode Avstrija morala plačati račun tudi za Ogre. Quid non, to mora biti jasen in odločen odgovor.

Pa tudi Rusi se že oglašajo. »Nowoje Wremja« naglašajo agresivni značaj nemškega tarifa, kakor da bi pruska vlada nalašč hotela pričeti gospodarski boj z državami, ki jo zalagajo z žitom. Rusi bodo Nemcem s tem odgovorili, da bodo nemškim industrij-skim izdelkom zaprli uvoz in blago naročali iz drugih držav. S tem se prične gospodarski boj, ki bode Nemčiji več škodil, nego Rusiji. Rusija ni finančno odvisna od Nemčije in more svojim poljskim pridelkom odpreti nove trge. »Nowosti« menijo, da bode nemški zvezni svet znižal tarif ali vsaj nemški državni zbor. Ako ne, potem so mogoča razna nasprotja mej državami.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. avgusta.

O zadnjem dogodku v istrskem dež. zboru

piše dunajski »Vaterland«: Istrski dež. zbor se je 30. julija res sošel, a postal je kmalu zopet nesklepčen. Tokrat so ostavili zbornico slovenski in hrvaški poslanci. Kakor je razvidno iz poročila o tej seji, se je zgodilo to radi tega, ker dež. glavar ni mogel krotiti v enomer demonstrujoče galerije ali pa je ni hotel krotiti. Tokrat se je galerija naravnost vmešavala v razprave dež. zbora in ljubeznjivi dež. glavar je bil — tako se mora soditi po zadnjem poročilu — dovolj brezbrizen napram svojim dolžnostim, da ni z vso energijo zavrnil vmešavanja galerije. Upajmo, da se še najde sredstvo, s katerim bo mogoče dokazati temu izvanredno postopajočemu dež. glavarju, kaj je prav za prav njegova dolžnost. Vsak poslanec, naj si pripada katerikoli stranki ali narodnosti, ima popolno pravico do varstva pred inzultu galerije. — Dal Bog, da bi te besede našle povoljnega odmeva na merodajnem mestu.

Proti združenju konservativcev in kršč. socialcev

se izjavljata z ozirom na znana izvajanja kršč. soc. »Pošte« v Inomestu dunajska kršč.-soc. lista »D. Volksblatt« in pa »Reichspost«. Prvi imenovani listov piše mej drugim: Glavna točka, ki gotovo za vedno loči kršč. soc. in konservativce, je antisemitizem. Antisemitizem kršč. soc. je takozvani rodovni antisemitizem, biti ne sme in ne more nikdar drugačen; katol. ljudska stranka pa obsoja boj proti židom, ki se morejo izkazati s krstnim listom. Konservativci se uklanjajo avtoriteti škofov tudi v političkih vprašanjih, kršč. socialna stranka pa je bila od nekdaj na drugem stališču. Konservativci so čista katol. stranka, kršč. soc. antisemiti so pa pri organizaciji odpora proti židovstvu nedvomno dokazali, da so jim pri tem osvobodilnem delu jednako dobro došli katoliki in protestantje. Konečno pravi imenovani list, da kršč. soc. ne bodo nikdar sklepali političke zveze s Slovani, ker stoje zvesto ob strani nemškega naroda, kat. ljud. stranka je pa že večkrat šla roko v roki s Slovani. Iz tega sledi, glasi se konečno, da dunajsko in nižjeavstrijsko prebivalstvo ne bi nikdar odobrilo sprave mej kršč. soc. in konservativci. — »Reichspost« pa izjavlja, da ne pride prej do sprave mej omenjenima strankama, dokler konservativci ne postanejo kršč. soc., ter pravi, da se bodo razbila tudi sedanja pogajanja glede kompromisa za bodoče deželnozbornske volitve. — No, razlogi, ki jih našteva »D. Volksblatt«, pač niso taki, da bi bila fuzija popolno nemogoča. Sicer pa smemo naglašati, da se vsestranski pravična katol. stranka ne more sprijazniti z načeli, ki jih navaja imenovani list kot razlog proti združenju.

Konec Koburžanove vlade?

Tako nagle premembe pač nihče ni pričakoval! Pred kakim dobrim tednom je pisalo skoro vse evropsko časopisje o novem bolgarskem kraljestvu in kralju Ferdinandu, ki se ima v kratkem povspeti do te časti, sedaj se pa v Zofiji javno govori in piše o Koburžanovem koncu. Do tega zaključka so prišli razni politiki potom naslednjih razmišljanj: Knez Ferdinand ni bil nikdar priljubljen pri bolgarskem narodu. Imel pa je do sedaj vedno to lepo srečo, da je znal pridobiti na svojo stran nekaj veljavnih mož in s tem udušiti agitacijo proti svoji osebi. Toda Stoilow, Petkow in sedaj tudi Klement so mrtvi in ostal mu je do najnovejšega časa samo general Paprikow, po Koburžanovi želji vojni minister v vsakem kabinetu. In sedaj je izgubil knez tudi to jedino oporo. Paprikow je namreč zahteval, naj se upokoji polkovnik Salabačew, pristaš Karavelova in Cankova, knez je pa to zahtevo odbil. Salabačew, ki ga podpirajo vsi ostali člani bolgarske vlade, torej ostane, Paprikow pa mora iti. S tem pa se loči tudi zadnja Koburžanova opora in na krmilu so elementi, ki bodo s Karavelowom na čelu iskali prve ugodne prilike, da vržejo neljubega jim vladarja. Ta trenutek baje ni več daleč in časopisje že sedaj zvrča odgovornost za vse sedanje težkoče na kneza.

Revolucija v Venezueli.

V Venezueli se je pojavil resen upor proti ondotnemu predsedniku generalu Castro. Bivši predsednik kongresa Rangel Garberas je zbral okolu sebe 5000 mož na meji Kolumbije, s katerimi namerava pričeti vojsko proti venezuelskemu predsedniku. Vstaši se nahajajo sedaj pri San Antonio. Vlada je odposlala v boj 10.000 mož. Položaj je zelo resen. Mnogi pričakujejo, da se pridruži upornikom še velik del prebivalstva, ki je skrajno nezadovoljno z novim predsednikom. Vlada je proglasila izjemno stanje, toda pri eventualnem splošnem uporju jej to ne bo kdove koliko koristilo in preti pozneje navstati tudi razpor s Kolumbijo, ki baje podpira najnovejše gibanje.

Prisega angleškega kralja.

Angleška zgornja zbornica se je zadnje dni minulega tedna opetovano pečala z vladno predlogo, s katero se, kot smo že omenili, preminjajo nekateri posebno kričeči in čut vsakega katolika skrajno žaleči stavki v prisegi, katero odda pri nastopu vlade vsakokratni angleški kralj. Novi vladni načrt je nekaj boljši od prvotnega, vključuje temu še niso z njim zadovoljni katoliški lordi. Seveda vlada še večja nezadovoljnost pri anglikanih, katerim je bila menda še dosedanja prisega premalo poniževalna za katoliško cerkev. Tako je prišlo, da predloga še ni rešena niti v drugem branju in da se bržkone zopet vrne posebnemu odseku. Predloga je s tem za sedaj pokopana. Sicer se pa sedaj angleškim lordom nikamor ne mudi, ker sedanji kralj je že oddal izjavo v dosedanja stari obliki, do vstoličenja novega kralja je pa, tako upajo, še daleč.

Dvojna mera za angleško vojaštvo.

Angleški spodnji zbornici je došlo te dni kraljevo sporočilo, da treba priznati bivšemu vrhovnemu poveljniku v Južni Afriki lordu Robertsu stotisoč funtov dotacije v priznanje njegovih velikih zaslug na imenovanem bojišču. Večina se s tem nasvetom popolnoma strinja, samo Irci so imeli toliko poguma, da so ugovarjali tej zahtevi, ker ne morejo pojmiti, s čim bi si bil Roberts zaslužil tako izredno odlikovanje. Vključ 20kratni premoči ni mogel ukrotiti male burske armade in njegov naslednik stoji na popolno takem stališču, kakor je je ostavil Roberts pri odhodu. Jedinina njegova zasluga bi bila zajetje burske armade pod poveljstvom generala Cronje, ko bi se mu ne bil ta takorekoč sam vrgel v naročje, in pa da je dal sedanji vojski povsem drugo smer, ker je povzročil takozvano »malo vojsko«, ki je za Angleže mnogo nevarnejša, kot prejšnja. Toda Angleži imajo dovolj denarja in lahko nagradujejo tudi dvomljive zasluge. Toda ta mera bi morala veljati napram vsemu vojaštvu. Temu pa ni tako. Podčastniki in moštvo so naznanili kralju, da niso prejeli niti redne plače, da vključ svoji zvestobi in udanosti ne morejo več delati kralju parade, da odklanjajo svetinje v vrednosti 5 šilingov

ter da se ne morejo udeleževati banketov, ker doma stradajo njih rodbine ob pomanjkanju denarja, ki so ga častno zaslužili na bojišču. Vojaki izjavljajo, da so se le s težkim srcem odločili za ta korak, ker vedo, da jih čaka vojno sodišče, toda škandalozno postopanje od strani vojne uprave jih je prisililo do tega koraka. — Taka dvojna mera bo oholi Angliji več škodila nego koristila, če ravno državne blaginje še niso izpraznjene.

Angleške laži o burskem državnem tajniku Reitzu.

Pred nekaj časom so poročali angleški listi z vidnim veseljem o neki korespondenci mej tajnikom Reitzem in generalom Botho, katero so zasledili Angleži mej Steinovimi stvarmi, ko so zajeli 28 članov oranjske vlade. Iz onih objavljenih spisov je bilo razvidno, da je položaj Burov v zadnjem času skrajno neugoden, da so se že naveličali vojevanja in hrepene po miru. — Vse to pripovedovanje se je pokazalo sedaj kot povsem izmišljeno. Splošno se sodi, da Angležem sploh ni prišla v pest omenjena korespondenca; če pa je prišla res njim v roke, so jo gotovo potvarili. Tajnik Reitz bi nikdar ne bil tako slikal burskega položaja, ker bi ne bil pisal gole resnice. Angleži so pisma samo radi tega potvarili, da podžgo v angleškem ljudstvu vedno bolj ginjajoče veselje za vojsko in prikrijejo sedanji za Angleže skrajno neugodni položaj.

Dopisi.

Aleksandrija, 27. julija. Velikega pomena so bratovščine v vsaki župniji, zlasti če se vodijo s trajno vnamo. Koliko do brega se stori po njih! Sliši se pa somertje od veri sovražne strani zoper bratovščine: saj vsejedno lahko molim, prejemam zakramente, delim miloščino, ne da bi bil vpisan v bratovščine. Res je, da to lahko storiš. Jeli pa tudi res, da isto storiš ali toliko kolikor ti naroča bratovščina, li prejmeš n. pr. po želji sv. cerkve večkrat v letu sv. zakramente? Kedor se pa vpiše z dobrim namenom v bratovščino, si naloži prostovoljno nekatere dolžnosti, ki niso nikakor pretežke ali celo pod grehom obvezne, bo iste tudi rad spolnoval. Tako se na nje kmalu navadi in moč navade ga sili, da stanovitno izvršuje male dolžnosti, s katerimi si bo pa nabral veliko zaslug za večnost.

V bratovščini sami je pa tudi moč, ki vname marsikatega, ker vidi lep vzgled drugih, za taka dobra dela. Ne glede na mnoge in razne dobrote, ki je vsaka bratovščina ponuja udom, je že samo to velike koristi, ker daje po svojih udihi bližnjim lep vzgled, kateri premore več kot še tako lepe besede, saj je resničen pregovor: besede mičejo, zgledi vlečejo. In ravno v tem oziru opazujem v Aleksandriji, kako uspešno delujejo razne bratovščine, katerih je v naši cerkvi osem ustanovljenih. Sporočil sem že bralcem »Slovenca« nekoliko o bratovščini J. S. Enako koristno deluje tudi bratovščina karmelske M. B., katere voditelj je kurat Maltezov P. Alojzij.

Na karmelsko nedeljo so se udje pripravljali z devetdnevnic; vsak dan je bila zato peta sv. maša, po njej so se skupno opravile molitve v čast Mariji ter se podelil blagoslov z Najsvetejšim. Več dni so Malteži postavljali pred cerkvijo velikansk slavolok, razobešali nebroj zastav ter z napis in grbi zaljšali cerkveno pročelje. V nedeljo ob 7. je maševal pri oltarju karmelske M. B. prevzviš. nadškof ter delil veliki množici sv. obhajilo. Na večer je bila slovesna procesija pred cerkvijo, kjer je velik prostor, a je bil za toliko ljudi veliko premajhen. Krasen kip M. B. ves v lučicah so nosili možje. Mej sprevedom, ki je dolgo trajal, se je pela latinska pesem: »Ave maris Stella« — in svirala je izborna godba šolskih bratov. Mogočni strelji s topi so povisevali slovesnost — zdelo se mi je kakor bi bil na Slovenskem. Ljudstva je bilo na velikem ograjenem prostoru pred cerkvijo vse polno, mnogo jih je pa bilo zunaj ograje, katero so stražili redarji, da bi se ne nabrala prevelika gneča. K tej svečanosti je v čast M. B. V. Barnaba, predstojnik samostana, zložil italijanski sonet, ki se je v cerkvi razdelil vernim.

Ta teden sem zopet prejel zabojček

raznih jako primernih knjig iz Ljubljane za Slovence v Aleksandriji. Zelo me je ta pošiljatev razveselila, ki mi je nov dokaz, da me ljubi Slovenci v mili domovini tako radi podpirajo in da je moj klic našel dobra srca. Sprejmite torej vsi blagi darovatelji v imenu tukajšnjih Slovencev za to presčno zahvalo! Posebej se moram še zahvaliti slavni »Kat. Tiskarni«, ki mi je v razdelitev poslala mej drugimi knjigami 200 družinskih pratik, ter frančiškanskemu samostanu v Ljubljani, ki mi pošilja do Trsta celo brezplačno omenjene knjige.

Gotovo bi bili vsi darovatelji polni veselja, ko bi slišali hvalo poštenih deklet, katere tako rade bero Vaše knjige. S tem jim storite zelo dobro delo, kajti vedno je več deklet v dveh azilih pri dveh slovenskih posredovalcih ali drugih znankah, čakajoč službe. Namesto da bi ta čas potratile z brezdeljem ali celo napačno, bero lepe knjige, kar silno blagodejno vpliva na nje, o čemer sem se že dosti prepričal. Ravno tako je vedno katera Slovenka, včasih tudi kak Slovenec v raznih bolnicah, katerim tudi do našim knjige, kar jim je v veliko tolažbo. Na ta način ste Vi blagi darovatelji knjig, če tudi doma, pravi misijonarji, ker tako izdatno podpirate misijonsko delovanje. Vsak dar Vam bo Bog obilo povrnil! Priredil sem že precej številno knjižnico, vzradostil me bo pa vsak prirastek.

Šole sklepajo tu šele ta teden, čeravno je malce bolj vroče nego pri Vas. V vseh kat. šolah, v katerih deluje 11 možkih in ženskih redov, se prirejuje kolikor mogoče slovesno po več dni n. pr. pri šolskih bratih trajajoče sklepne svečanosti. Tu imajo še povsod staro navado daril, v nekterih šolah kakor n. pr. pri jezuitih odličnjake celo venčajo. (Po nekodi so odpravljena darila za šolarje, dobivajo pa zdaj premije gospodarji, kateri imajo boljše konje in kobile, krave in teleta.)

Kolikor je slovenskih otrok tukaj, so razkropljeni po vseh različnih šolah, kakor namreč bolj ugaja njihovim starišem. Po določbi sv. očeta naj vsak kurat podučuje otroke svoje kolonije krščanski nauk v materinem jeziku. Jaz tega zdaj ne morem, ker v Aleksandriji Slovenci nimamo svoje šole, pa tudi otroci slov. starišev celo ne znajo slovensko govoriti. Jako je to za nas žalostno, pa je resnično. Otroci slišijo v domači hiši le malo slovenskega, tem več pa tujih jezikov, in ko pridejo v šole, morajo se učiti toliko drugih jezikov, da pri tem čisto pozabijo svojo materinščino.

Zato bi bil najprej silno potreben otroški vrtec, kjer bi se otroci od 4.—6. leta naučili dobro slovensko in tam bi se vsaj par ur v tednu mogli tudi zbirati večji učenci in se podučevati v slov. jeziku. Tako se bo ohranil nov naraščaj Slovencev, sicer se pa bodo slov. otroci po sedanjih razmerah nam popolnoma izneverili ter postali janičarji. Ako se bo že v jeseni otvoril slov. otroški vrtec, za katerega bo pa treba dobiti slov. izprašano vrtnarico in še marsikaj drugega, bom že gotovo sporočil. P. Benigen.

Knjige in časopisi.

»Dom in Svet« št. 8. prinaša sledečo vsebino: Stanko Pirnat. Spisal Janko Barle. Deček in cvetica. Uglasbil Stanko Pirnat. Od hiše do hiše. Povest iz našega kraja. — Spisal Podgoričan. Bršljan in bodičje. 14., 15. Zložil Ant. Medved. Večerna pesem. Zložila Ljudmila. Oranže in citrone. Pod italijanskim nebom utrgal Fr. S. Finžgar. (Dalje.) »Kronanje Marijino« v vatikanski zbirki slik. Studija. — Spisal Avguštin Stegenšek. Milotinke. Zložila Ljudmila. Konture. Spisal F. S. Pavlétov. (Dalje.) Do zmage! Po prijateljevih pismih priobčil Jož. Ošaben. (Dalje.) Dunajska elegija. Zložil Leo Levič. Strujarjem. Zložil Anton Medved. Medvedeva slika: »Zbor kralja Tomislava«. Zgodovinske in estetične opazke. — Spisal dr. Evg. Lampe. Na skrajnih mejah vročine in mraza. Spisal prof. dr. Simon Šubic. Solnčnice. Slička. — Spisal Fr. Dobnikar. O šahovi igri. Stavil E. I. Književnost: Slovenska književnost. — To in ono: Naše slike. — Cerkevna glasba v ljubljanski škofiji. — Odkritje spomenika Radoslavu Lopašiču. — Stridesetletnica Maruličeva. — Zapuščina Dobnerjeva. — Lužiški Srbi. — F. Brunetière o modernistih. — Arnold Böcklin. — Slike: St. Pirnat. Obraz starcev. Risal A. Koželj. Kronanje Marijino. Slikal Pinturicchio. Kronanje Marijino. Slikal Raffael. »Zbor kralja Tomislava«. Slikal C. M. Medović. Vinjeta. Po-

gled s Kredarice na Suhi plaz. Fotogr. Ant. Gregorc. Tiha sreča. Dr. Ant. Jarc. Ajdovec pri Žužemperku. Arnold Bücklin.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. avgusta.

Osebnosti. Prefekta v celovškem »Marijanišču« postaneta za prihodnje šolsko leto č. č. gg. semeniška duhovnika Iv. Hornbök in Jos. Maier. — V Malinedelji je umrl starožupan g. Jožef Kocbek. — V Celovcu je umrl deželni sodni svetnik g. Jožef Dörflinger.

Katoliško-politično društvo za Dolenjsko. Izredni občni zbor katoliškega političnega društva za Novo Mesto in okolico vršil se bo 5. avgusta t. l. ob 11. uri v dvorani »Rokodelskega Doma« v Novem Mestu.

Deželni zdravstveni nadzornik za Primorsko. Ministerski predsednik kakor voditelj ministerstva za notranje stvari je imenoval višega okrajnega zdravnika dr. Emila Celebrinija deželnim zdravstvenim nadzornikom za Trst in Primorje.

Postajenačelnik v Grosupljem g. Jakob Mule je premeščen v Trst; na njega mesto pride adjunkt g. Fran Kokalj, sedaj prometni uradnik na tuk. državnem kolodvoru.

Volivska shoda dr. Ploja in dr. Rosine bodeta prihodnjo nedeljo dne 4. avgusta pri Sv. Križu blizu Ljutomeru pri g. Hauptmanu, dne 11. t. m. pri Sv. Tomažu blizu Velike nedelje pri g. Skerlecu. Začetek po večernicah.

Ljudski misijon bodo imeli v Planini pri Rakeku od 4. do 11. avgusta. Prične se prihodnjo nedeljo ob 5. uri z uvodnim govorom. Vodil bo sv. misijon č. o. Angelik Hribar s pomočjo tovarišev o. Avgustina Čampa in o. Salvatorja Zobca, vsi iz reda sv. Frančiška, prva dva iz Ljubljane, tretji s sv. Gore pri Gorici. Bog daj obilnega sadu! Ker so kmetje seno in žito večinoma že pod streho spravili in je sedaj nastopil kratak presledek v poljskih delih, je pričakovati obilne udeležbe.

Slovenska dekliska meščanska šola v Celju Zasebna dekliska meščanska šola pri šolskih sestrah v Celju se začne s 16. septembrom t. l. — Stariši, ki žele svoje hčerke poslati v to šolo, naj se oglasio do omenjenega časa pri vodstvu šolskih sester v Celju. — Dosedaj je v to šolo že sprejetih 12 učenk.

Slovenske predstave na Štajerskem. Gledališko predstavo priredijo v nedeljo 11. t. m. pri sv. Jederti nad Laškim ob 4. uri popoldne. Igrali bodo »Lurško pastarico«. — Prihodnjo nedeljo bode bralno društvo pri sv. Antonu v Slov. goricah predstavljalo igro »Sovraštvo mej bratoma«.

Protestantsko cerkveno opravilo v Litiji bode imel prihodnjo nedeljo tukajšnji protestantski pastor Jaquemar.

Dela za novomeški vodovod dobro napredujejo. Za reservoir pri Božjem grobu je zemlja skoraj popolnoma izkopana in se kmalo prične z betoniranjem. Jarki za cevi so izkopani ali tudi izstreljeni nekako do polovice daljave do studenca. Položenih je že tudi dokaj železnih cevij. Upravičeno je torej upanje, da bo vodovod za mesto gotov do jeseni.

Kaznovan poljski tat. Iz Planine se nam piše: Na preprost način je posestnik Jurka v Lazih kaznoval poljskega tatu, ki je prihajal redno vsak večer v njegovo ogrado obirat razno rastlinstvo. Tat pa je imel roge in štiri noge, kakoršnih je v naši okolici toliko, da so v škodo poljedelstvu: srn in srnjakov. Jurka si misli: »Le čakaj, rogač, jaz ti bom že pokazal; ustreliti te ne smem, s krikom zapoditi pa nič ne pomaga. Drugače ti bom posvetil in te odvadil, v škodo hoditi«. Opazil je bil, od katere strani srnjak s svojo zvesto tovarišico srno v ogrado prihaja. Ondukaj se skrije v grmovje z dolgo frasko v roki ter tiho in mirno čaka, kedaj se bo tat približal. Srnjak res pride, oprezno gledajoč okrog sebe, a ker ne čuti nobene nevarnosti, hoče smukniti čez plot v ogrado. V tem hipu pa plane Jurka kvišku in srnjaka tako krepko oplazi po zadnjem koncu, da je ves prestrašen silno zarjovel in najmanj 4 metre kviško odskočil. Odtistihmal ga ni več v

ogrado. Primerna telesna kazen je potem takem res na vse strani priporočati.

Is Tržiča se poroča: Umrl je pretečeni teden učenec J. Primožič iz Loma, ki je pri nabiranju planinskih cvetic padel tako nesrečno čez skalovje, da si je prebil črepinjo. — Že dolgo časa ni tako veselo odmevalo slovensko narodno petje po Tržiču, kakor pretečeno sredo, ko so se vračali učenci in učenke, ki so sodelovali pri zadnji spevoigrji, z izleta, kojega jim je tukajšno učitelstvo priredilo na Pristavi. Velika množica ljudstva je pozdravljala vračajočo se mladino z glasnimi »živjow«, »slava« in »Na zdar« klici.

Premovanje mrjascev v Št. Jerneju. Poroča se, da se bo vršilo v Št. Jerneju letošnje jesen premovanje mrjascev.

Efektno tombolo s 500 kartami je dovolilo ministerstvo kmetijski podružnici v Ljubnem pri Radoljici v društvene namene.

Ljubljanske novice. »Meščanska godba« priredi jutri zvečer ob 8. uri koncert na lok na vrtu hotela »Lloyd« proti vstopnini 20 kr. — G. M. Kunc prireja sedaj strokovne kurze za krojače po tirolskih mestih. — Rimsko cesto se zopet prekopuje. — Okraden je bil pri Litiji agent Jožef Pogačnik iz Ljubljane. Tat mu je vzel več stvari, mej temi tudi bicikelj, katerega je pa tat drugo jutro po tatvini neopažen pripeljal vsega polomljenega nazaj. — Pogreb poštnega kontrolorja g. Leeba se je vršil danes ob 7. uri iz mrtvašnice pri sv. Kristofu. — Topničarji pridejo nazaj v Ljubljano dne 8. avgusta. — Demoliranje licealnega poslopja se prične sedaj na oni strani, ki je obrnjena proti šolskemu drevoredu. Z dotičnim materialom se bodo izvršila zasipanja pri novem mostu.

Koroške novice. »Südmark« ima svoj letošnji občni zbor dne 3. sept. v Volšberku. Tam tedaj se bodo kovali novi naklepi zoper Slovence. — V Borovljah sta pogoreli dve baji. — Razpisano je do 24. avgusta učiteljsko mesto na Ojstrici. Znanja slovenščine v razpisu ne zahtevajo, dasi obiskujejo šolo samo slovenski otroci! — Med Beljakom in Nemškim Plajbergom se je napravila telefonska zveza. — Tatvine po cerkvah se nadaljujejo. Dne 21. julija je nek lopov izpraznil dve nabiralni pušici na Križni gori. — V Celovcu je dne 15. m. m. umrl bivši ži vinozdravnik in vodja podkovske šole And. Wolf, star 76 let. — V Dholici je pogorela p. d. Vapova bajta v Sekuli. Zgorela je hiša in skedenj, vsa krma, hišna oprava, gospodarsko orodje, obleka itd. Posestnica El. Fridrih je bila zavarovana za 3060 kron, škode je 3600 kron. Njenega moža Ludov. Fridriha so zaprli, češ, da je sumljiv, da je sam zažgal.

Vročina v Trstu narašča. Včeraj je toplomer kazal 32 stopinj Celzija. Iz Italije se poroča o velikanski vročini. V Rimu imajo 37 stopinj C.

Stavka na Nabrežini. Vseh stavkajočih delavcev na Nabrežini je sedaj 1000. Vsa posredovanja okrajnega glavarstva sežanskega so ostala doslej brezuspešna.

Gospodinjstva šola o. kr. kmet. družbe kranjske. Meseca oktobra se otvori četrti tečaj gospodinjstva šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem novo zidanem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg vero-uka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, katere mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako veščajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenka, katere bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 14 gld., ali za ves tečaj 168 gld. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in bar-

vanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi pri-skrbe v zavodu proti plačilu; ako ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj.) — Deklice, katere hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; 2. le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slu-čajih, se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 3. znati pisati, čitati in računati; 4. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 5. predložiti obvezno pismo starišev ali va-ruha, da plačajo vse stroške; 6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. — Prošnje za spre-jem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. — V prvi vrsti se sprejmo v gos-podinjstvo šolo deklince, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prosilke iz drugih dežel.

Pritožbe glede razglednic. Glede na razne pritožbe, da se dopisnice s slikami (razglednice) od strani pošte napačno taksu-jejo oziroma izgubljajo, in ker izvirajo te pritožbe večinoma iz pomanjkljivega po-znanja poštne predpisov, smatra podpisano c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo umestnim občinstvo na sledeče tozadevne predpise opozoriti. V tostranskem notranjem prometu, to je v avstrijskih deželah, dopu-ščene so dopisnice tudi tedaj, ako ne nosijo napisa »dopisnica« in ako je bil napis izbris-an ali na drugi način odstranjen. Z dopis-nicami brez naslova, ali z izbrisanim naslo-vom, ki so bile frankovane po tarifu za ti-skovine in ki nosijo razen odposiljalčevega naslova še druge z roko pisane dostavke, kateri ne spadajo med one dopuščene po pisemsko poštne tarifu iz leta 1900 str. 40 odstavek c, ravna se v notranjem prometu kakor z nezadostno frankovanimi dopisni-cami, v inozemskem prometu se pa smatra take dopisnice za nezadostno frankovane pisma. Po tarifu za tiskovine frankovane do-pisnice, na katerih je odposiljalec naslov »dopisnica« odstranil in istega nadomestil z besedilom »tiskovina« in katere nosijo zgoraj označene nedopuščene dostavke, so pa izklju-čene iz notranjega in iz inozemskega poš-tnega prometa.

„Arbeiter- und Gewerbefreund“, v Gradcu izhajajoči krščansko-socijalni tednik preneha izhajati ter se spoji z dunajskim kršč.-socijalnim listom »Christl. soc. Arbeiter-zeitung«, ki prevzame naročnike prvoime-novanega lista. Dunajski kršč. socijalci pričakujejo od tega koraka mnogo vspeha.

Meteorologični mesečni pregled. Minoli mesec mali srpan je bil tople in dosti moker. Opazovanja na toplomeru dajo po-vprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zju-traj 16.1 stopinj, ob dveh popoldne 25.1 sto-pinj, ob devetih zvečer 19.0 stopinj, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 20.1 stopinj, za 0.4 stopinj nad nor-malom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 734.8 mm. kot srednji zračni tlak tega me-seca, za 1.2 mm. pod normalom. — Mokrih dni bilo je 13, padavina znaša vsega skupaj 130.4 mm. — Med vetrovi so prevladali južni, najbolj pa jugozahodni.

Dr. Tresić Pavičić oproščen. Pri-zivno sodišče v Zagrebu je ugodilo prizivu dr. Tresićevega zagovornika dr. Milana Pe-tričića in je razveljavilo obsodbo, s katero je bil dr. Tresić obsojen na dva meseca strogega zapore. Ta sklep je naredilo pri-zivno sodišče predvčerajšnjim ob 6. uri zve-čer ter je bil dr. Tresić takoj odpuščen iz zapore.

H katoliški veri prestopila je, kakor poročajo nemški listi, tašča mlajše sestre cesarja Viljema, grofinja heška Ana.

Drama na kolodvoru. Na kolodvoru Zolyom na Ogerskem čakala je na vlak mlada žena. Ko je vlak privozil in se ustavil na kolodvoru, izstopil je iz jednega voza mlad človek. Žena je priskočila k njemu ter ga vprilo vsega občinstva polila z vitriolom. Mladi mož je pal na zemljo. Vitriol mu je popolnoma razžgal lice, a tudi napadalka ni ostala nepoškodovana. Ko je polila z vitri-

jolom mladega moža, ki jo je prevaril, palo ji je v oči nekaj kapljic vitriola. Zgubila je popolnoma vid.

Velike demonstracije v Plznu. Čehi so napad na češke pevce iz Plzna v Karlovih varih Nemcem krepko izplačali. V Plznu so Čehi razstavili venec, katerega so dobili češki pevci od svojih rojakov v Karlovih varih, poleg pa so postavili listek z velikimi črkami: »Trak so nemški suroveži raztrgali.« Plzenski češki list je priobčil z velikimi črkami naslednji oklic: »Kar velja za Karlove vare, to je dovoljeno tudi Čehom v Plznu.« Skoro na to so se pričele demonstracije, ki so trajale do 11. ure po noči. Nemškimi zavodom so pobita stekla.

Prijeti anarhisti. Policija v Florenci je prijela štiri anarhiste Gavilli, Anconi, Di-francesco in Legano. Ti anarhisti so prišli iz ameriškega gnezda anarhistov Pattersona.

Jules Verne je oslepel.

Brescijev brat ponesrečil. Brescijev brat, ki je artilerijski nadporočnik, je tako nesrečno padel s kolesa, da se je smrtno-nevarno pobil.

Pse s solnčniki se lahko opazuje v Bruselju. Pse ljubeče občinstvo varuje pasjo kožo pred vročino s tem, da k psu priveže primeren solnčnik.

Boj proti cigaretam je sedaj v ame-riških zvezdjenih državah ravno tako in-tenziven, kakor boj proti alkoholu. V Či-kagi se le z izjemnimi dovoljenji smejo prodajati cigarete, do 600 korakov od kakega šolskega poslopja pa ne sme biti nobene tobačne trafike. V Oklahama je uvoz ciga-retnega papirja in cigaret popolnoma pre-povedan in se ondi osebam pod 15 letom sploh ne sme prodajati tobaka. Kazni za one, ki te določbe prestopijo, znašajo 10 do 200 dolarjev. V Kanadi se sedaj zahteva, da se osebam pod 18 leti ne sme prodajati tobaka in da se izdelovanje in prodajanje cigaret popolnoma prepove.

Društva.

(Redni sestanek trgovskih pomočnikov) oziroma članov slov. trg. društva »Merkur« se vrši jutri v soboto dne 3. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih pro-storih: namen sestanka je razgovor v dru-štvenih zadevah.

(Slovensko planinsko dru-štvo) opozarja one, ki so naznanili, da se udeležijo slavnosti otvoritve koče na Krnu, na to, da se odpeljejo v soboto dne 3. t. m. z opoludanskim vlakom do Lesec, koder jih voz čaka.

(Mestna hranilnica v Kranju) V mesecu juliju 1901 vložilo je 317 strank 85.990 K 6 h, dvignilo pa 273 strank 80.231 K 31 h; 9 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 7800 K. Stanje vlog iz-naša 2.589.371 K 78 h, stanje hipotečnih posojil 1.695.776 K 13 h in denarni promet 269.787 K 60 h.

(Mestna hranilnica v Novem mestu) Meseca julija t. l. je 215 strank vložilo 51.715 K 1 h, 191 strank je vzdi-gnilo 48.669 K 12 h, torej več vložilo 3045 K 88 h, 7 strankam se je izplačalo posojil 6000 K. Stanje vlog 1.665.365 K 7 h. Denarni promet 207.005 K 46 h.

Narodno gospodarstvo.

Dobava sena, slame in lesa.

Zaradi zagotovljenja potrebščin sena in slame za c. in k. vojaško oskrbovališče v Zadru se bodo vršile zakupne obravnave na oskrbovalnih postajah Zader 10., Splet 12. in Dubrovnik 17. avgusta t. l. Ponudbe imajo dospeti ob gori določenih dnevih do-tičnim oskrbovališčem najkasneje do 10. ure popoldne. Natančni pogoji se lahko vsak dan vpogledajo, kakor tudi kupijo pri ome-njenih oskrbovališčih. Zakupni razglas, ki obsega podatke glede množine predmetov, katere je dobiti, splošne pogoje in ponud-beni obrazec se tudi lahko vpogleda v pi-sarni trgovske in obrtniške zbornice v Lju-bljani.

Dobava kurivnega lesa.

Dne 17. avgusta t. l. ob 10. uri dopo-ludne se bo vršila pri vojaškem oskrbova-lišču v Zadru ponudbena razprava zaradi dobave 4780 kub. metrov trdega lesa v po-lenih. Ponudbe se lahko stavijo za celo mno-žino ali le za en del omenjene potrebščine. Glede natančnih pogojev se opozarja na zgoraj omenjeno.

Avizo za nakup 1110 met stotov pše-nične moke.

C. kr. intendancija 3. voja v Gradcu namerava kupiti 1110 met. stotov pšenične moke za peko. Pisnane ponudbe se imajo do 2. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne vložiti pri omenjeni intendanciji. Kup se bode po trgovskem običaju efektiviral s po-močjo sklepnega pisma na podlagi uzančnega zvezka, kateri se lahko vpogleda pri voja-škem oskrbovališču v Ljubljani, kjer se tudi lahko kupi proti odškodnini 8 h za polo. Razglas z natančnejšimi pogoji in ponudben-im vzorcem je na ogled v pisarni trgov-ske in obrt. zbornice v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 2. avgusta. Kakor se v političnih krogih govori, se državni zbor ne bo sešel meseca oktobra, ker se je pokazala potreba, sklicati češki deželni zbor še k jednemu zasedanju, predno se deželni zbor razpusti. Državni zbor se skoro gotovo snide še le meseca novembra.

Praga, 2. avgusta. Na mestu umrlega dvornega svetnika profesorja dr. Ullmana bode poklican na tukajšnje nemško univerzo za profesorja avstrijskega civilnega prava profesor na vseučilišču v Črnovicah posl. dr. Artur Skedl.

Lyov, 2. avgusta. Grof Roman Potocki in vitez Wolski sta se pri vožnji z avtomobilom ponesrečila. Padla sta v jarek. Grof Potocki je ostal nepoškodovan, Wolski pa je nevarno ranjen.

Trident, 2. avgusta. Tu je aretovan nek tujec, ki je imel pri sebi polno načrtov o legi Tridenta. Sumi se, da je laški ogleduh in artilerijski častnik.

Budimpešta, 2. avgusta. Bivši minister Szilagyí je bil danes popoldne ob 3. uri pokopan v častnem grobu, ki mu ga je prepustilo mesto. Cesarja je pri pogrebu zastopal dvorni maršal grof Apponyi.

Požun, 2. avgusta. Za vsled smrti Szilagyíjeve izpraznjeno poslaniško mesto se bode vnel hud boj. Deputacija požunskih meščanov je ponudila kandidaturu Apponiju. Kandidovala bodeta tudi Derani in Szell in cela vrsta drugih oseb.

Belgrad, 2. avgusta. Včerajšnji veliki volilni shod je odobril kandidate združenih protiliberalnih strank. Pri volitvah za skupščino v Belgradu liberalci ne postavijo kandidatov.

Belgrad, 2. avg. Sultan je povabil kralja Aleksandra na obisk.

Berolin, 2. avgusta. Nemški cesar in ruski car se sestane dne 10. sept. v Dancingu.

Berolin, 2. avgusta. Dr. Suerin in Berson sta v zrakoplovu, obsežajočem 8000 kub. metrov, dospela v višavo 10.300 m. Najnižja temperatura je znašala -40 stopinj.

Rim, 2. avgusta. Tu aretovani anarhist Galiotti je bil prijatelj Brescijev in je z njim odpotoval v Evropo z namenom, da umori ruskega carja.

Newyork, 2. avgusta. Dogovori mej delavci in zastopniki industrijskih podjetij niso privedli do nobenega zaključka. Stavka se nadaljuje.

Hongkong, 2. avgusta. V Kantonu so bokserji nabili oklic proti tujcem in proti plačilu nekega hišnega

davka, katerega namerava upeljati kitajska vlada, da plača odškodnino velelastim. Oklic pravi: Ako se bode kitajska vlada udala zahtevam velesil in pričela pobirati nove davke, tedaj naj se pripravi, da se prične velik upor.

London, 2. avgusta. Listi poročajo, da Krüger gotovo obišče Mac Kinleyja. Krüger bode baje že sredi meseca septembra nastopil svojo pot v Ameriko.

Bruselj, 2. avgusta. Vojni svet Burov je pod predsedstvom Bothe sklenil prijeti z novo taktiko in upasti na portugalsko ozemlje. Temu sklepu je vzrok ta, da v burskem taboru pomanjkuje hrane.

Laurencio Marquez, 2. avgusta. Burska četa z dvema topovoma je dospela na portugalsko ozemlje ter se utaborila pri Guanetu. 500 mož portugalskih vojakov je tja odposlanih. Tudi topništvo je na potu proti Burom. Ako se Buri ne udajo, tedaj je za odhod pripravljenih še 300 vojakov.

Umrli so:

31. julija. Marjeta Mulhar, mestna uboga, 74 let, Karlovska cesta 7, ostarelost. — Jožefa Peklar, hišnika žena, 59 let, Komeuskega ulice 5, srčna hiba.

Žitne cene

dne 1. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-28	do 8-29
" pomlad 1902	—	—
Rž za jesen	7-12	7-13
Koruzna za avgust	5-54	5-56
" september-oktober	5-66	5-67
" maj-junij 1902	5-45	5-46
Oves za jesen	6-65	6-66

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 8-08	do 8-09
" pomlad 1902	8-45	8-46
Rž za oktober	6-75	6-76
Oves za oktober	6-32	6-34
Koruzna za avgust	5-23	5-24
" april 1902	5-34	5-35
" maj 1902	5-17	5-18

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-70	do 8-50
" južne zel.	8-10	8-40
Rž	7-15	7-35
Ječmen	7-19	9-50
" ob Tisi	6-80	8-50
Koruzna ogerska	5-55	5-65
Cinkvant	6-75	7-10
Oves srednji	7-40	7-55
Fizol	7-75	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
1. 9 zveč.	731.4	21.4	sl. jzah.	jasno	
2. 7. zjutr.	730.6	19.6	sl. szah.	del. jasno	0.0
3. 2. popol.	730.3	22.7	p. m. sever	oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 22.9 normale: 19.7

Umetnijski zavod za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve.
Ceniki in strokovni svet brezplačno.
Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Koledar
katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1901

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom id. stane v "Kato" 1 š k i B u k v a r n i k r a s n o vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

117 26-23

Največja trgovina s kolesi na Dunaji

prodá tako v ceno, kakor se nikoli

!!! 500 koles !!!

najboljše vrste (enoletno jamstvo): Puch, Styria, Greger, Waffan, Premier itd. Najboljši modeli leta 1901 od 150 K dalje. Dobro ohranjena že rabljena kolesa, pnevmatika brez graje, po 80, 85, 90, 95, 100 do 110 K. Krasna kolesa za dame, nova po 160 K, nekoliko rabljena po 85, 95, 115 K. 707 10-2

Nova pnevmatika cev 8-9 K, zračni mehovi 4-5 K. Pošilja* le proti povzetju.

Samo za 32 kron

Singerjev ročni šivalni stroj; delazelo lahko, z mahalom, samodelavnim čolnicem, odrezalnikom, z največjšimi zboljšavami, z elegantno leseno ali železno podstavo 32 K, s krasno omarico 36 K. Novo! Visoke-Singer za družinsko rabo, se gonijo z nogo, 10 let jamstva, 48 K. — Se prodaja le proti takojšnjemu plačilu pod jamstvom.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Svefo lefo 1901. Molitve za odpustke sv. leta. Sestavil Andrej Zamejic, stolni dekan. Drugi pomnoženi natis. Cena 35 h, po pošti 40 h.

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavil Ant. Veternik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Zaročenca (I promessi sposi). Milanska povest iz 17. stoletja. Laški spisal Aless. Manzoni, poslovenil I. B.—č. Broširano 2 K, po pošti 20 h več.

Za na želodcu bolehaajoče!

Vsem, ki so si vsled prehlajenja ali preobloženja želodca, vživanja slabih ali težko prebavljivih, prevročih ali premrzlih jedil ali po nerednem načinu življenja nakopali kako želodčno bolezen, kakor:

želodčni katár, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zažlezenje, naj bode s tem priporočeno dobro domače sredstvo, katerega izborni učinki so že mnogo let preizkušeni. To je

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

To zeliščino vino je prirejeno iz izbornih zelišč z dobrim vinom in okrepča in oživi prebavni organizem človeka. Zeliščino vino odstrani motenja pri prebavi in pospešuje novo tvorjenje zdrave krvi.

Po pravočasni uporabi zeliščinega vina se želodčne bolezni večinoma že v kalu zatro. Nikar naj se torej ne zamudi rabiti je. Simptomi, kakor: **glavobol, kolcanje, zgaga, napihovanje, slabost, z bljuvanjem,** ki se tim močneje javljajo pri kroničnih (zastarelih) želodčnih boleznih se mnogokrat odstranijo že po nekaterokratnem pitju.

Zaprtje in njega neprijetne posledice, kakor **tesnoba, ščipanje, vtripanje sroa, brezspanje,** kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, v vranci in pri hemeroidnih boleznih, se z zeliščnim vinom časih hitro odstranijo. Zeliščino vino odstrani vsako **neprebavnost** in odpravi vsled lahkega odvoda nepotrebne tvarine iz želodca in iz črev.

Medla, bleđa barva, nedostajanje krvi in oslab-

ljenje so večinoma posledice slabega prebavljanja, nedostajanja snovanja krvi in bolezni na jetrih. Ob **nedostajanji apetita, nervozni oslabelosti in razdraženosti** in pogostem glavobolu, nočeh brez spanja hiražo mnogokrat take osebe počasi.

Zeliščino vino daje oslabei življenjski moči nov impulz. Zeliščino vino pomnoži apetit, pospešuje prebavljanje in reditev, oživlja spremembo snovij, pospešuje snovanje krvi, pomirja razburjene živce in stvarja novo življenjsko veselje. Mnogobrojna priznanja in zahvalna pisma dokazujejo to.

Zeliščino vino se dobiva v steklenicah po gl. 1-50 in 2- a. v. v lekarnah v Ljubljani, Litiji, Kamniku, Škofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji, Tolminu, Trebnjem, Novem mestu, Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojni, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd., kakor tudi po vsem Avstro-Ogerskem po vseh lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Ljubljani po 3 in več steklenic zeliščinega vina po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogerske. 672 12-3

Pred ponaredbami se svari.

Zahteva naj se izrecno

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

Dunajska borza.

Dne 2. avgusta.

Skupni državni dolg v notab	97-95
Skupni državni dolg v srebru	95-90
Avstrijska zlata renta 4%	118-45
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-80
Ogerska zlata renta 4%	118-45
Ogerska krona renta 4%, 200	92-90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1675-—
Kreditne delnice, 160 gl.	629-—
London vista	239-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-22 1/2	

Dne 1. avgusta.

20 mark	23-44
20 frankov (napoleonor)	19-02
Italijanski bankovci	91-10
C. kr. cekini	11-31
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	187-—
5% državne srečke l. 1880, 100 gl.	171-—
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	207-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-20
Tisine srečke 4%, 100 gl.	144-25
Dunavske vravnave srečke 5%	257-25

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Priporitne obveznice državne železnice	43-—
" južne železnice 3%	342-25
" južne železnice 5%	121-35
" dolenskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	388-50
Srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	500-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48-—
Ogerskega	24-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-25
Rudolfove srečke, 10 gl.	58-—

Srečeve srečke, 40 gl.	200-—
St. Genois srečke, 40 gl.	234-—
Waldsteinove srečke, 20 gl.	328-—
Ljubljanske srečke	60-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 300 gl.	269-50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	554-0
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	852-—
Akcije južne železnice, 200 gl. st.	88-50
Splošna avstrijska stavbinska družba	144-—
Montanska družba avstr. plan.	414-25
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	430-—
Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za srupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kufanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vrti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
nalozhenih glavnice.